

Aika 26.02.2025, klo 18:00

Paikka Tekova Areena, kokoustila Kabinetti, Kuntoilijantie 2

Käsiteltävät asiat

- § 1 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 2 **Pöytäkirjan tarkastus**
- § 3 **Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan vuoden 2024 käyttösunnitelman seuranta ja toimintakertomus**
- § 4 **Selonteko toimintavarmuuden ja jatkuvuuden hallinnasta 2024, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta**
- § 5 **Toiminta-avustukset kulttuuri- ja taidetoimintaan 2025, Tuotantotuki ammattitaiteilijoille ja ammattilaisryhmille**
- § 6 **Toiminta-avustukset kulttuuri- ja taidetoimintaan 2025, Tuotantotuki taiteen harrastajille**
- § 7 **Toiminta-avustukset kulttuuri- ja taidetoimintaan 2025, Tuotantotuki taide- ja kulttuuriyhdistyksille**
- § 8 **Toiminta-avustukset kulttuuri- ja taidetoimintaan 2025, Työskentelyapuraha ammattitaiteilijoille**
- § 9 **Avustukset liikunnan tukemiseen 2025**
- § 10 **Avustukset nuorisotoiminnan tukemiseen 2025**
- § 11 **Avustukset harrastusmaksujen tukemiseen 2025**
- § 12 **Halkivaha III, asemakaava, kaavanumero 3476, Hyrylä, sivistyksen lautakuntien lausunto**
- § 13 **Vuoden tuusulalainen kirjoittaja -tunnustuspalkinto 2025**
- § 14 **Valtakunnalliset museopäivät ja Suomen museoliiton vuosikokous 2025**
- § 15 **Kummivaltuutetut nuorten osallisuuden edistäjinä, aloite**
- § 16 **Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus**
- § 17 **Ilmoitusasiat**
- § 18 **Muut asiat**

Osallistujat

Kari Kinnunen, puheenjohtaja
Laura Vaarnas, 1. varapuheenjohtaja
Oscar Lindvall, sihteeri
Jukka Ahlgren
Saara Aulanko
Jania Kleimola
Elina Laine
Jorma Mattila
Markus Meckelborg
Sini Riihimäki
Henri Savolainen
Elina Väänänen
Katja Elo, vs. sivistysjohtaja
Mikael Honkanen, nuorisovaltuuston edustaja
Jaana Hopeakoski, kulttuurituottaja
Kalle Ikkela, pormestari
Risto Kanerva, vapaa-aikapalveluiden päällikkö
Ulla Kinnunen, kulttuuri- ja museotoimenjohtaja
Satu Kuivasto, vt.kansliapäällikkö
Kati Lepojärvi
Arto Lindberg, apulaispormestari
Terttu Turnbull-Smith, talouspäällikkö
Veijo Viiru
Anna Yltävä, apulaispormestari
Tiina Simons

§ 1

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todetaan läsnäolijat.

Ehdotus

Esittelijä: Katja Elo, vs. sivistysjohtaja

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

§ 2

Pöytäkirjan tarkastus

Ehdotus

Esittelijä: Katja Elo, vs. sivistysjohtaja

Valitaan tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Sini Riihimäki ja Henri Savolainen.

§ 3

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan vuoden 2024 käyttösuunnitelman seuranta ja toimintakertomus

TUUDno-2023-2759

Valmistelijat / lisätiedot:

Risto Kanerva, vapaa-aikapalveluiden päällikkö, risto.kanerva@tuusula.fi
Ulla Kinnunen, kulttuuri- ja museotoimenjohtaja, ulla.kinnunen@tuusula.fi
Katja Elo, vs. sivistysjohtaja, katja.elo@tuusula.fi
Terttu Turnbull-Smith, talouspäällikkö, terttu.turnbull-smith@tuusula.fi

Liitteet

- 1 Investoinnit_tot2024_KuVa, kvltk 26.2.2025
- 2 Talousarviovertailu 2024 KuVa, kvltk 26.2.2025
- 3 Vuositavoitteiden seurantaraportti Sivistyksen toimialue 2024, kvltk 26.2.2025
- 4 Toimintakertomus 2024, kvltk 26.2.2025

Kunnanhallitus hyväksyi kokouksessaan 8.1.2024 § 8 kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan alaisten palveluyksiköiden käyttösuunnitelmat vuodelle 2024.

Talousarvion määrärahat ovat sitovia valtuustoon nähden toimialuetasolla siten, että yleissitovuutena on valtuustoon nähden toimialueen toimintakate eli määrärahan ja tuloarvion erotus. Määrärahoihin ja tuloarvioihin sisältyvät sisäiset erät.

Sivistyksen toimialueen talous toteutui talousarvion mukaisesti. Sitovan toimintakatteen toteuma oli 98,0 % muutetusta talousarviosta, 103,2 milj. euroa. (v2023: 98,5 milj. euroa). Toimintatuottoja kertyi 16,9 milj. euroa (v2023: 17,4 milj. euroa) ja toimintakulut olivat 120,0 milj. euroa (v2023: 115,9 milj. euroa).

Lautakunnan alaisen toiminnan osalta toimintakate toteutui talousarvion mukaisesti (100,1 %). Toimintatuottoja kertyi 1,5 milj. euroa, toimintakulut olivat 11,1 milj. euroa ja toimintakate 9,6 milj. euroa (v2023: 8,4 milj. euroa).

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan vuoden 2024 toimintakertomus, tuloarvioiden, käyttötalous- ja investointimäärärahojen toteutuminen sekä keskeisten strategisten vuositavoitteiden (11) toteutuminen ovat liitteenä. 11 vuositavoitteen arvioidaan toteutuvan suunnitellusti ja 6 tavoitteen saavuttamisessa on poikkeamia. Osassa toimenpiteitä suuret järjestelmä uudistukset ja muutokset toimintaympäristössä ja verkostoissa ovat vaikuttaneet arvioon heikentävästi.

Ehdotus

Esittelijä: Katja Elo, vs. sivistysjohtaja

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää

- hyväksyä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan toimintakertomuksen, palvelualueiden ja palveluyksiköiden käyttösuunnitelmien ja investointien toteutumisen vuodelta 2024
- merkitä tiedoksi v. 2024 tavoitteiden seurantaraportin ja koko toimialueen toimintakertomuksen.

§ 4

Selonteko toimintavarmuuden ja jatkuvuuden hallinnasta 2024, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

TUUDno-2025-143

Valmistelijat / lisätiedot:

Katja Elo, vs. sivistysjohtaja, katja.elo@tuusula.fi
Risto Kanerva, vapaa-aikapalveluiden päällikkö, risto.kanerva@tuusula.fi
Ulla Kinnunen, kulttuuri- ja museotoimenjohtaja, ulla.kinnunen@tuusula.fi

Liitteet

1 Selonteko toimintavarmuuden ja jatkuvuuden hallinnasta 2024, sivistys, kvltk
26.2.2025

Kunnanhallitus on kokouksessaan 27.4.2020 § 168 päättänyt hyväksyä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen.

Ohjeen mukaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma laaditaan toimialuekohtaisesti talousarviovuodelle. Toimialueet laativat vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä itsearviointina selonteon sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Lisäksi toimialueet raportoivat riskeistä ja riskienhallintatoimenpiteistä pääsääntöisesti tilinpäätöksen ja osavuosikatsausten yhteydessä sekä tarpeen mukaan nopeammalla syklillä.

Ehdotus

Esittelijä: Katja Elo, vs. sivistysjohtaja

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää

- merkitä tiedoksi sivistyksen toimialueen selonteon toimintavarmuuden ja jatkuvuuden hallinnasta vuodelta 2024.

§ 5

Toiminta-avustukset kulttuuri- ja taidetoimintaan 2025, Tuotantotuki ammattitaiteilijoille ja ammatillisryhmille

TUUDno-2025-290

Valmistelijat / lisätiedot:

Ulla Kinnunen, kulttuuri- ja museotoimenjohtaja, ulla.kinnunen@tuusula.fi
Jaana Hopeakoski, kulttuurituottaja, jaana.hopeakoski@tuusula.fi

Liitteet

- 1 Esitys, Tuotantotuki ammattitaiteilijoille ja ammatillisryhmille, kvltk 26.02.2025
- 2 Avustuskohtaiset myöntökriteerit kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, kvltk 26.2.2025. pdf

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan toiminta-avustukset kulttuuri- ja taidetoimintaan olivat haettavissa 1.-31.1.2025. Kaikkiaan hakemuksia saapui 72 ja avustuksia haettiin yhteensä 346 343,40 eurolla.

Hakemuksia ammattitaiteilijoiden tuotantotuesta kulttuuri- ja taidetoimintaan saapui määräaikaan mennessä 30 kappaletta, ja haettu määrä oli yhteensä 111 290 euroa.

Tuusulan kunnan talousarvioon 2025 on varattu kulttuuritoiminnan tukemiseen yhteensä 125 000 euroa.

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta määrittelee kunnan tehtäväksi toiminnan, jolla kunta edistää kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saavutettavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä. Kunnan on luotava edellytyksiä myös ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle. Kunnan tulee edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja paikallista elinvoimaa.

Kulttuuriavustusten tavoitteena on yhteisöllisyyden, osallisuuden sekä paikallisen tapahtumatarjonnan lisääminen. Päämääränä on luoda toiminnallisia edellytyksiä kotiseutu- ja kulttuuritoiminnalle, taiteenharjoittamiselle ja -harrastamiselle sekä laajentaa ja monipuolistaa paikallista kulttuuritarjontaa.

Kulttuuri- ja taidetoimintaan tarkoitettu tuki on harkinnanvaraista ja kohdistuu pääsääntöisesti Tuusulan kunnan alueella toimiville kulttuuri- ja kotiseututoimintaa sekä taiteellista työtä ammatikseen tekeville tai harrastaville yksityisille henkilöille, ryhmille ja yhdistyksille. Tuki ei ole tarkoitettu opiskelun rahoittamiseen, koulujen ja oppilaitosten opetusprojektien rahoittamiseen eikä sosiaaliseen toimintaan. Tukea ei myönnetä tilaisuuksiin, jotka ovat suljettuja tai vain jäsenistölle järjestettyjä.

Avustuspäätöksiä arvioitaessa suositaan hankkeita, toimintaa tai tapahtumia, joilla on vaikutuksia kunnan kulttuuri- ja taidetoiminnan monipuolisuuteen sekä joissa tehdään yhteistyötä kulttuuri- ja taidetoimijoiden välillä.

Liitteenä on yhteenveto hakijoista, tuotantotuen käyttötarkoituksista sekä jakoesitys, joka on yhteensä 36 100 euroa.

Liitteenä on lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan avustuskohtaiset myöntökriteerit nuoriso-, liikunta- ja kulttuuritoiminnan avustamiseksi 27.11.2023 alkaen.

Ehdotus

Esittelijä: Katja Elo, vs. sivistysjohtaja

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää suorittaa avustusten jaon oheisen liitteen jakoesityksen mukaisesti.

§ 6

Toiminta-avustukset kulttuuri- ja taidetoimintaan 2025, Tuotantotuki taiteen harrastajille

TUUDno-2025-291

Valmistelijat / lisätiedot:

Ulla Kinnunen, kulttuuri- ja museotoimenjohtaja, ulla.kinnunen@tuusula.fi
Jaana Hopeakoski, kulttuurituottaja, jaana.hopeakoski@tuusula.fi

Liitteet

- 1 Esitys, Tuotantotuki taiteen harrastajille, kvltk 26.02.2025
- 2 Avustuskohtaiset myöntökriteerit kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, kvltk 26.2.2025.pdf

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan toiminta-avustukset kulttuuri- ja taidetoimintaan olivat haettavissa 1.-31.1.2025. Kaikkiaan hakemuksia saapui 72 ja avustuksia haettiin yhteensä 346 343,40 eurolla.

Hakemuksia tuotantotuesta taiteen harrastajille kulttuuri- ja taidetoimintaan saapui määräaikaan mennessä 8 kappaletta, ja haettu määrä oli yhteensä 10 265,40 euroa.

Tuusulan kunnan talousarvioon 2025 on varattu kulttuuritoiminnan tukemiseen yhteensä 125 000 euroa.

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta määrittelee kunnan tehtäväksi toiminnan, jolla kunta edistää kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saavutettavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä. Kunnan on luotava edellytyksiä myös ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle. Kunnan tulee edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja paikallista elinvoimaa.

Kulttuuriavustusten tavoitteena on yhteisöllisyyden, osallisuuden sekä paikallisen tapahtumatarjonnan lisääminen. Päämääränä on luoda toiminnallisia edellytyksiä kotiseutu- ja kulttuuritoiminnalle, taiteenharjoittamiselle ja -harrastamiselle sekä laajentaa ja monipuolistaa paikallista kulttuuritarjontaa.

Kulttuuri- ja taidetoimintaan tarkoitettu tuki on harkinnanvaraista ja kohdistuu pääsääntöisesti Tuusulan kunnan alueella toimiville kulttuuri- ja kotiseututoimintaa sekä taiteellista työtä ammatikseen tekeville tai harrastaville yksityisille henkilöille, ryhmille ja yhdistyksille. Tuki ei ole tarkoitettu opiskelun rahoittamiseen, koulujen ja oppilaitosten opetusprojektien rahoittamiseen eikä sosiaaliseen toimintaan. Tukea ei myönnetä tilaisuuksiin, jotka ovat suljettuja tai vain jäsenistölle järjestettyjä.

Avustuspäätöksiä arvioitaessa suositaan hankkeita, toimintaa tai tapahtumia, joilla on vaikutuksia kunnan kulttuuri- ja taidetoiminnan monipuolisuuteen sekä joissa tehdään yhteistyötä kulttuuri- ja taidetoimijoiden välillä.

Liitteenä on yhteenveto hakijoista, tuotantotuen käyttötarkoituksista sekä jakoesitys, joka on yhteensä 5 500 euroa.

Liitteenä on lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan avustuskohtaiset myöntökriteerit nuoriso-, liikunta- ja kulttuuritoiminnan avustamiseksi 27.11.2023 alkaen.

Ehdotus

Esittelijä: Katja Elo, vs. sivistysjohtaja

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää suorittaa avustusten jaon oheisen liitteen jakoesityksen mukaisesti.

§ 7

Toiminta-avustukset kulttuuri- ja taidetoimintaan 2025, Tuotantotuki taide- ja kulttuuriyhdistyksille

TUUDno-2025-292

Valmistelijat / lisätiedot:

Jaana Hopeakoski, kulttuurituottaja, jaana.hopeakoski@tuusula.fi
Ulla Kinnunen, kulttuuri- ja museotoimenjohtaja, ulla.kinnunen@tuusula.fi

Liitteet

- 1 Esitys, Tuotantotuki taide- ja kulttuuriyhdistyksille, kvltk 26.2.2025
- 2 Avustuskohtaiset myöntökriteerit kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, kvltk 26.2.2025. pdf

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan toiminta-avustukset kulttuuri- ja taidetoimintaan olivat haettavissa 1.-31.1.2025. Kaikkiaan hakemuksia saapui 72 ja avustuksia haettiin yhteensä 346 343,40 eurolla.

Hakemuksia tuotantotuesta kulttuuri- ja taidetoimintaan taide- ja kulttuuriyhdistyksille saapui määräaikaan mennessä 28 kappaletta, ja haettu määrä oli yhteensä 197 596,00 euroa.

Tuusulan kunnan talousarvioon 2025 on varattu kulttuuritoiminnan tukemiseen yhteensä 125 000 euroa.

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta määrittelee kunnan tehtäväksi toiminnan, jolla kunta edistää kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saavutettavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä. Kunnan on luotava edellytyksiä myös ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle. Kunnan tulee edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja paikallista elinvoimaa.

Kulttuuriavustusten tavoitteena on yhteisöllisyyden, osallisuuden sekä paikallisen tapahtumatarjonnan lisääminen. Päämääränä on luoda toiminnallisia edellytyksiä kotiseutu- ja kulttuuritoiminnalle, taiteenharjoittamiselle ja -harrastamiselle sekä laajentaa ja monipuolistaa paikallista kulttuuritarjontaa.

Kulttuuri- ja taidetoimintaan tarkoitettu tuki on harkinnanvaraista ja kohdistuu pääsääntöisesti Tuusulan kunnan alueella toimiville kulttuuri- ja kotiseututoimintaa sekä taiteellista työtä ammatikseen tekeville tai harrastaville yksityisille henkilöille, ryhmille ja yhdistyksille. Tuki ei ole tarkoitettu opiskelun rahoittamiseen, koulujen ja oppilaitosten opetusprojektien rahoittamiseen eikä sosiaaliseen toimintaan. Tukea ei myönnetä tilaisuuksiin, jotka ovat suljettuja tai vain jäsenistölle järjestettyjä.

Avustuspäätöksiä arvioitaessa suositaan hankkeita, toimintaa tai tapahtumia, joilla on vaikutuksia kunnan kulttuuri- ja taidetoiminnan monipuolisuuteen sekä joissa tehdään yhteistyötä kulttuuri- ja taidetoimijoiden välillä.

Liitteenä on yhteenveto hakijoista, tuotantotuen käyttötarkoituksista sekä jakoesitys, joka on yhteensä 73 400,00 euroa.

Liitteenä on lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan avustuskohtaiset myöntökriteerit nuoriso-, liikunta- ja kulttuuritoiminnan avustamiseksi 27.11.2023 alkaen.

Ehdotus

Esittelijä: Katja Elo, vs. sivistysjohtaja

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää suorittaa avustusten jaon oheisen liitteen jakoesityksen mukaisesti.

§ 8

Toiminta-avustukset kulttuuri- ja taidetoimintaan 2025, Työskentelyapuraha ammattitaiteilijoille

TUUDno-2025-293

Valmistelijat / lisätiedot:

Ulla Kinnunen, kulttuuri- ja museotoimenjohtaja, ulla.kinnunen@tuusula.fi
Jaana Hopeakoski, kulttuurituottaja, jaana.hopeakoski@tuusula.fi

Liitteet

- 1 Esitys, Työskentelyapuraha ammattitaiteilijoille, kvltk 26.2.2025
- 2 Avustuskohtaiset myöntökriteerit kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, kvltk 26.2.2025. pdf

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan toiminta-avustukset kulttuuri- ja taidetoimintaan olivat haettavissa 1.-31.1.2025. Kaikkiaan hakemuksia saapui 72 ja avustuksia haettiin yhteensä 346 343,40 eurolla.

Ammattitaiteilijoiden työskentelyapurahahakemuksia kulttuuri- ja taidetoimintaan saapui määräaikaan mennessä 6 kappaletta, ja haettu määrä oli yhteensä 27 192,00 €.

Tuusulan kunnan talousarvioon 2025 on varattu kulttuuritoiminnan tukemiseen yhteensä 125 000 euroa.

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta määrittelee kunnan tehtäväksi toiminnan, jolla kunta edistää kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saavutettavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä. Kunnan on luotava edellytyksiä myös ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle. Kunnan tulee edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja paikallista elinvoimaa.

Kulttuuriavustusten tavoitteena on yhteisöllisyyden, osallisuuden sekä paikallisen tapahtumatarjonnan lisääminen. Päämääränä on luoda toiminnallisia edellytyksiä kotiseutu- ja kulttuuritoiminnalle, taiteenharjoittamiselle ja -harrastamiselle sekä laajentaa ja monipuolistaa paikallista kulttuuritarjontaa.

Kulttuuri- ja taidetoimintaan tarkoitettu tuki on harkinnanvaraista ja kohdistuu pääsääntöisesti Tuusulan kunnan alueella toimiville kulttuuri- ja kotiseututoimintaa sekä taiteellista työtä ammatikseen tekeville tai harrastaville yksityisille henkilöille, ryhmille ja yhdistyksille. Tuki ei ole tarkoitettu opiskelun rahoittamiseen, koulujen ja oppilaitosten opetusprojektien rahoittamiseen eikä sosiaaliseen toimintaan. Tukea ei myönnetä tilaisuuksiin, jotka ovat suljettuja tai vain jäsenistölle järjestettyjä.

Avustuspäätöksiä arvioitaessa suositaan hankkeita, toimintaa tai tapahtumia, joilla on vaikutuksia kunnan kulttuuri- ja taidetoiminnan monipuolisuuteen sekä joissa tehdään yhteistyötä kulttuuri- ja taidetoimijoiden välillä.

Liitteenä on yhteenveto hakijoista, tuotantotuen käyttötarkoituksista sekä jakoesitys, joka on yhteensä 10 000 euroa.

Liitteenä on lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan avustuskohtaiset myöntökriteerit nuoriso-, liikunta- ja kulttuuritoiminnan avustamiseksi 27.11.2023 alkaen.

Ehdotus

Esittelijä: Katja Elo, vs. sivistysjohtaja

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää suorittaa avustusten jaon oheisen liitteen jakoesityksen mukaisesti.

§ 9

Avustukset liikunnan tukemiseen 2025

TUUDno-2025-151

Valmistelijat / lisätiedot:

Risto Kanerva, vapaa-aikapalveluiden päällikkö, risto.kanerva@tuusula.fi
Mari Hietapakka, terveyslääkärin koordinaattori, mari.hietapakka@tuusula.fi

Liitteet

- 1 Avustuskohtaiset myöntökriteerit kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, kvltk 26.2.2025. pdf
- 2 Esitys, toiminta-avustus liikuntatoimintaan, kvltk 26.2.2025 .pdf

Tuusulan kulttuuri- ja vapaa- aikalautakunnan toiminta- avustusten jakoperusteissa kriteerit (5kpl) kuvaavat yhdistystoiminnan laajuutta ja harrastamisen kustannuksiin vaikuttavia tekijöitä. Kriteereissä otetaan huomioon myös aikuisryhmien määrä.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta tukee rekisteröityjen, nuoriso- ja liikuntatyötä järjestävien yhdistysten sekä muiden rekisteröityjen yhteisöjen järjestämää nuoriso- ja liikuntatoimintaa myöntämällä vuosittain toiminta-avustusta jakoperusteiden mukaisesti. Avustusta voi hakea myös yhdistys tai yhteisö, jonka toiminnan luonne perustuu ylikunnallisuuteen ja joiden ylikunnallinen yhteistyö on perusteltua. Tällöin avustus koskee vain tuusulalaisia harrastajia.

Toiminta-avustukseen vaikuttavilla kriteereillä pyritään tasapainottamaan laaja-alaisesti harrastemuotojen yhdenvertaisuutta.

Valtuusto on vahvistanut sitovin perustein liikuntajärjestöille ja toimintaryhmille, vuodelle 2025 määrärahan 50 000 euroa. Toiminta- avustuksen maksamiseen oikeutettuja hakemuksia saapui määräaikaan 31.1.2025 mennessä 22 kpl.

Määrärahojen jakoehdotus ja painotukset ovat liitteenä. Avustukset maksetaan yhdistykselle, kun päätös on lainvoimainen. Liiteasiakirjat pitää toimittaa sähköiseen avustusjärjestelmään avustusohjeen mukaisesti 31.12.2025 mennessä.

Ehdotus

Esittelijä: Katja Elo, vs. sivistysjohtaja

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää

- myöntää liikuntajärjestöjen ja yhteisöjen ohjaustoiminta-avustukset liitteiden mukaisesti
- oikeuttaa käsittelyn jälkeen ja muutoksenhakuajan kuluessa vapaa-aikapalveluiden päällikköä tekemään havaituista virheistä johtuvia muutoksia taulukkoon neuvoteltuaan asiasta asian käsittelyssä mukana olleen puheenjohtajan kanssa

§ 10

Avustukset nuorisotoiminnan tukemiseen 2025

TUUDno-2025-152

Valmistelijat / lisätiedot:

Risto Kanerva, vapaa-aikapalveluiden päällikkö, risto.kanerva@tuusula.fi
Mari Hietapakka, terveystoiminnan koordinaattori, mari.hietapakka@tuusula.fi

Liitteet

- 1 Avustuskohtaiset myöntökriteerit kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, kvltk 26.2.2025.pdf
- 2 Esitys, Toiminta-avustus nuorisotoimintaan 2025, kvltk 26.2.2025.pdf

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta tukee rekisteröityjen, nuoriso- ja liikuntatyötä järjestävien yhdistysten sekä muiden rekisteröityjen yhteisöjen järjestämää nuoriso- ja liikuntatoimintaa myöntämällä vuosittain toiminta-avustusta jakoperusteiden mukaisesti. Avustusta voi hakea myös yhdistys tai yhteisö, jonka toiminnan luonne perustuu ylikunnallisuuteen ja joiden ylikunnallinen yhteistyö on perusteltua. Tällöin avustus koskee vain tuusulalaisia harrastajia.

Valtuusto on vahvistanut sitovin perustein nuorisoyhdistyksille ja toimintaryhmille vuodelle 2025 määrärahan 15 000 euroa. Toiminta-avustuksen maksamiseen oikeutettuja hakemuksia saapui määräaikaan 31.1.2025 mennessä 8 kpl.

Määrärahojen jakoehdotus ja painotukset ovat liitteenä. Avustukset maksetaan yhdistykselle, kun päätös on lainvoimainen. Liiteasiakirjat pitää toimittaa sähköiseen avustusjärjestelmään avustusohjeen mukaisesti 31.12.2025 mennessä.

Ehdotus

Esittelijä: Katja Elo, vs. sivistysjohtaja

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää

- myöntää nuorisotyötä tekevien yhdistyksien toiminta-avustukset liitteen mukaisesti
- oikeuttaa käsittelyn jälkeen ja muutoksenhakuajan kuluessa vapaa-aikapalveluiden päällikköä tekemään havaituista virheistä johtuvia muutoksia taulukkoon neuvoteltuaan asiasta asian käsittelyssä mukana olleen puheenjohtajan kanssa.

§ 11

Avustukset harrastusmaksujen tukemiseen 2025

TUUDno-2025-153

Valmistelijat / lisätiedot:

Risto Kanerva, vapaa-aikapalveluiden päällikkö, risto.kanerva@tuusula.fi
Mari Hietapakka, terveystoiminnan koordinaattori, mari.hietapakka@tuusula.fi

Liitteet

1 Esitys, Avustukset harrastusmaksujen tukemiseen 2025 , kvltk 26.2.2025
2 Avustuskohtaiset myöntökriteerit kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, kvltk 26.2.2025.
pdf

Tuusulan kulttuuri- ja vapaa- aikalautakunnan toiminta- avustusten jakoperusteissa kriteerit kuvaavat laaja- alaisesti yhdistystoimintaa ja harrastamisen kustannuksiin vaikuttavia tekijöitä. Toiminta-avustusten lisäksi lautakunta myöntää yhdistyksille harrastusmaksutukea.

Harrastustoiminnan järjestämisessä mukana olevien tahojen tulee eri toimenpiteillä varmistaa, että maksut eivät muodostu osallistumisen esteeksi. Vastuu on jokaisella toimijalla, ei vain kunnilla, eikä vain seuroilla vaan kaikilla. Yleinen taloustilanne kohdistuu myös yhdistystoimintaan, kustannusten nousu vaikuttaa seuratoiminnan kiinteisiin kustannuksiin, jotka eivät ole aiheutuneet ainoastaan järjestetystä toiminnasta. Esimerkiksi harrastusmuotojen väliset tilakustannukset vaihtelevat paljon.

Tuusulan kunta tukee yhdistyksiä ja muita harrastetoiminnan järjestäjiä avustuksella, jonka tarkoituksena on tuusulalaisten lasten ja nuorten harrastusmaksujen pienentäminen taloudellisten, sosiaalisten ja terveydellisten syiden perusteella. Avustus edellyttää hakijayhdistykseltä vastavuoroisuutta. Myönnetty avustus ei saa toimia lisärahoituksena kustannuksia lisäävään toimintaan, sen sijaan yhdistys voi toteuttaa toiminnassaan kustannuksia pienentäviä toimenpiteitä. Kustannukset voivat vaihdella toiminnasta riippuen hyvin paljon.

Valtuusto on vahvistanut sitovin perustein yhdistyksille ja muille harrastetoiminnan järjestäjille vuodelle 2025 määrärahan 20 000 euroa. Toiminta- avustuksen maksamiseen oikeutettuja hakemuksia saapui määräaikaan 31.1.2025 mennessä 7 kpl.

Määrärahojen jakoehdotus ja painotukset ovat liitteenä. Avustukset maksetaan yhdistykselle, kun päätös on lainvoimainen. Liiteasiakirjat pitää toimittaa sähköiseen avustusjärjestelmään avustusohjeen mukaisesti 31.12.2025 mennessä.

Ehdotus

Esittelijä: Katja Elo, vs. sivistysjohtaja

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää

- myöntää avustukset harrastusmaksuihin liitteen mukaisesti
- oikeuttaa käsittelyn jälkeen ja muutoksenhakuajan kuluessa vapaa-aikapalveluiden päällikköä tekemään havaituista virheistä johtuvia muutoksia

taulukkaan neuvoteltuaan asiasta asian käsittelyssä mukana olleen puheenjohtajan kanssa.

§ 12

Halkivaha III, asemakaava, kaavanumero 3476, Hyrylä, sivistyksen lautakuntien lausunto

TUUDno-2025-26

Valmistelijat / lisätiedot:

Katja Elo, vs. sivistysjohtaja, katja.elo@tuusula.fi
Annukka Luoderanta, hyvinvointikoordinaattori, annukka.luoderanta@tuusula.fi
Risto Kanerva, vapaa-aikapalveluiden päällikkö, risto.kanerva@tuusula.fi
Ulla Kinnunen, kulttuuri- ja museotoimenjohtaja, ulla.kinnunen@tuusula.fi
Markus Torvinen, opetuspäällikkö, markus.torvinen@tuusula.fi
Hannamari Vänni, varhaiskasvatuspäällikkö, hannamari.vanni@tuusula.fi

Liitteet

1 OAS Halkivaha III 3476, kvltk 26.2.2025

Sivistyksen lautakunnat, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, antavat osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan yhteisen lausunnon. Yhteisen lausunnon perusteluita ovat muun muassa kaavoitettavan alueen sijainti, merkittävät luonto- ja virkistysarvot sekä keskeinen kulttuurihistoriallinen arvo. Kunnan kasvaessa ja kehittyessä tulee tasavertaisesti huomioida nykyisten ja tulevien asukkaiden tarpeet asumisympäristölleen ja siihen liittyville palveluille.

Vaikutukset asukkaiden hyvinvointiin ja terveyteen sekä ulkoilu- ja virkistysmahdollisuuksiin

Tuusulan vetovoimatekijöitä ovat luonnonläheisyys sekä hyvin hoidetut ja monipuoliset lähivirkistysalueet. Halkivaha III kaavoituksen tulee olla riittävän väljää, jotta aito luonnonläheisyys alueella säilyy. Kaavassa tulee varmistaa, että asutusalueen sisälle jää riittävästi luonnonmukaista, saavutettavaa luonto- ja virkistysaluetta: metsää, puistometsää ja kallioita. Alueen erittäin arvokkaiden luontoympäristöjen säilyttämiseen tulee kaavassa kiinnittää erityistä huomiota.

Virkistys- ja liikunta-alueiden kehittämistä ohjaavat paikallinen, alueellinen ja seutukunnallinen taso. Halkivaha III kaavoituksessa tulee mahdollistaa edellytykset virkistysalueiden ja ulkoilureittien kehittämiseksi. Kaava-alueen suunnittelussa esimerkiksi Löövinkallion voisi säilyttää kokonaan ulkoilualueena. Esteettömien ja sujuvien ulkoilureittien kehittäminen kaava-alueen sisällä ja kaava-alueelta esimerkiksi Rusutjärven suuntaan on varmistettava.

Vaikutukset kulttuuriympäristöön

Kaava-alueen suunnittelussa on huolellisesti harkiten huomioitava alueen rajautuminen Paijalan kyläalueeseen ja maisemapeltoihin. Kyläalue raitteineen on merkittävä kulttuurihistoriallinen kohde sekä Tuusulassa että Uudellamaalla, ja Paijalan kylätie on Uudenmaan kaunein kyläraitti.

Vaikutukset liikenteeseen

Kaava-alueen liikenne on nykytilassa käytännössä kokonaan yksityisautoilun varassa joukkoliikennenyhteyksien heikon käytettävyyden vuoksi. Kaupalliset palvelut sijaitsevat Hyrylässä ja Lahelassa. Alueen ja asutuksen laajentuminen voi myös tuottaa

mahdollisuuksia kaupallisten palveluiden kehittymiselle ja julkisen liikenteen reittien parantumiselle.

Lisärakentaminen lisää henkilöautoliikennettä alueella ja alueelta, ja aiheuttanee ruuhkautumista Hämeentien suuntaan. Odotettavissa on myös päästöjen ja liikenteen melun lisääntyminen alueella. Nykytilassa Hämeentien viereinen metsäalue toimii lähialueen hiilinieluna ja meluesteenä.

Vaikutukset varhaiskasvatustarpeen kasvuun

Väestösuunnite näyttää jo vuoteen 2030 mennessä Hyrylän suuralueella yli 200 lapsen kasvua 0-6-vuotiaissa. Kaava-alueen valmistuessa on odotettavissa piikki varhaiskasvatustarpeeseen. Kaava-alueen lähistöllä sijaitsee tällä hetkellä kaksi päiväkotia; palvelutarjonnan kysynnän kasvuun tulee varautua laajemmalla alueella.

Vaikutukset perusopetuksen oppilasmääriin

Kaava-alueen lähikoulu on Paijalan koulu, minne on hyvät ja turvalliset kevyen liikenteen reitit. Alueen rakentamisella voidaan mahdollisesti varmistaa Paijalan koulun oppilasmäärä siten, että koulu säilyy kaksisarjaisena. Oppilaita voidaan tarvittaessa ohjata myös Lahelan uuteen kouluun. Yläkouluna alueen oppilaille on Lahelan koulu. Kaavassa tulee varmistaa turvallisten ja sujuvien kevyen liikenteen reittien säilyminen ja kehittyminen varhaiskasvatukseen, koulujen ja monipuolisten palveluiden äärelle.

Ehdotus

Esittelijä: Katja Elo, vs. sivistysjohtaja

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää

- antaa asiaselostuksen mukaisen lausunnon Halkivaha III, asemakaava, kaavanumero 3476 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

§ 13

Vuoden tuusulalainen kirjoittaja -tunnustuspalkinto 2025

TUUDno-2025-315

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Rahkola, Kirjastotoimenjohtaja, katri.rahkola@tuusula.fi

Vuoden tuusulalainen kirjoittaja -tunnustuspalkinto myönnetään Kirjaston kotiseutukokoelma -rahastosta.

Palkinnon tarkoituksena on kannustaa tuusulalaisia kirjailijoita ja kirjoittajia heidän tärkeässä työssään kirjallisen kulttuurin edistäjinä. Palkinto voidaan myöntää tuusulalaiselle tai Tuusulassa vaikuttaneelle henkilölle, ryhmälle tai yhdistykselle.

Palkinnon saajasta päättää Tuusulan kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kirjastotoimenjohtajan esityksestä. Palkintoa varten perustettiin palkintoraati, johon kuuluvat kirjastotoimenjohtaja Katri Rahkola, kirjastonhoitaja Sara Kokkonen sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan puheenjohtaja Kari Kinnunen ja jäsen Markus Meckelborg.

Vuoden tuusulalainen kirjoittaja -palkinto sisältää kunniakirjan ja rahapalkinnon. Palkintoraati esittää, että vuonna 2025 palkinnon arvo on 1 500 euroa.

Vuoden tuusulalainen kirjoittaja -tunnustuspalkinnon saaja on julkistettu vuosittain Kirjaston päivänä 19.3. Palkintoraati ehdottaa tunnustuspalkinnon myöntämistä jatkossa joka toinen vuosi.

Esitys ja perustelut

(tieto salassapidettävä palkintojuhlaan asti)

Ehdotus

Esittelijä: Katja Elo, vs. sivistysjohtaja

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää

- *****
- että vuonna 2025 palkinnon arvo on 1 500 euroa.

että vuoden 2025 jälkeen palkinto myönnetään kahden vuoden välein.

§ 14

Valtakunnalliset museopäivät ja Suomen museoliiton vuosikokous 2025

TUUDno-2025-332

Valmistelijat / lisätiedot:

Ulla Kinnunen, kulttuuri- ja museotoimenjohtaja, ulla.kinnunen@tuusula.fi

Vuodesta 1923 toiminut Suomen museoliitto on museoiden keskusjärjestö, jonka tavoitteena on museon toimintamahdollisuuksien parantaminen, museotyön kehittäminen ja museoiden tunnetuksi tekeminen. Museoliitto järjestää vuosittaiset valtakunnalliset museopäivät Porissa 21.-23.5.2025 yhteistyössä Satakunnan Museon, Porin taidemuseon ja Porin kaupungin kanssa. Museopäivien aikana keskustellaan museoiden roolista osana kunnan kestävästä elinvoimapolitiikkaa ja syvennyttään kestävään kokoelmatyöhön. Myös museoiden toimintaympäristön suuret muutokset ja niihin vastaaminen on osa päivien ohjelmaa.

Museopäivien yhteydessä pidetään Suomen museoliiton 102. vuosikokous. Tuusulan kunnalla on oikeus kolmeen äänivaltaiseen kokousedustajaan. Museopäivien kohderyhmänä ovat jäsenmuseoiden luottamushenkilöt, henkilöstö sekä muut museoalan toimijat.

Tuusulan museon edustajiksi valtakunnallisille museopäiville esitetään nimettäväksi kaksi lautakunnan edustajaa sekä kulttuuri- ja museotoimenjohtajan nimeämät kaksi museon henkilöstön edustajaa. Museoliiton äänivaltaisiksi vuosikokousedustajiksi esitetään nimettäväksi kaksi lautakunnan edustajaa sekä yksi museon edustaja museopäiville nimetyistä henkilöistä.

Ehdotus

Esittelijä: Katja Elo, vs. sivistysjohtaja

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää

- valita keskuudestaan Tuusulan museon edustajiksi valtakunnallisille museopäiville kaksi lautakunnan edustajaa sekä kulttuuri- ja museotoimenjohtajan nimeämät kaksi museon henkilöstön edustajaa
- nimetä museoliiton äänivaltaisiksi vuosikokousedustajiksi kaksi lautakunnan edustajaa sekä toisen museon henkilöstön edustajista

Valtuusto, § 122, 11.11.2024
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, § 15, 26.02.2025

§ 15

Kummivaltuutetut nuorten osallisuuden edistäjinä, aloite

TUUDno-2024-2202

Valtuusto, 11.11.2024, § 122

Valtuutettu Lilli Salmi ja Annika Lappalainen esittivät seuraavan aloitteen:

Kummivaltuutetut nuorten osallisuuden edistäjinä

Ehdotamme, että Tuusulassa otetaan uudella, vuonna 2025 alkavalla, valtuustokaudella käyttöön kummivaltuutettu toiminta, jotta nuorten ääni kuuluisi paremmin päätöksenteossa.

Kummivaltuutetut ovat kunnanvaltuutettuja, jotka on valittu toimimaan nuorisovaltuuston tukena. Toimintamallin tavoitteena on tukea nuorisovaltuuston mahdollisuuksia vaikuttaa sekä parantaa valtuutettujen ja nuorten välistä yhteistyötä.

Hyvä kummivaltuutettu liputtaa nuorten vaikuttamismahdollisuuksien puolesta ja varmistaa, että nuorisovaltuusto otetaan mukaan tärkeiden päätösten ja ohjelmien valmisteluun.

Kummivaltuutetut voivat myös auttaa nuoria hahmottamaan päätöksenteossa olevia ajankohtaisia asioita, päätöksenteon vaiheita ja kokousten käytäntöjä. Nuorta voi tukea varmistamalla, että hän ymmärtää, mistä puhutaan ja kannustamalla pitämään puheenvuoroja sekä muistuttamalla tarvittaessa puheenjohtajaa nuorten huomioimisesta. Kannustavalla asenteella voi olla iso vaikutus nuoren motivaatioon ja uskallukseen vaikuttaa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, 26.02.2025, § 15

Valmistelijat / lisätiedot:

Risto Kanerva, vapaa-aikapalveluiden päällikkö, risto.kanerva@tuusula.fi

Lilli Salmen ja Annika Lappalaisen valtuustoaloite nuorisovaltuutettujen kummivaltuutetuista uudelle valtuustokaudelle on kannatettava.

Jokaiselle nuorisovaltuutetulle voidaan valita 1-2 kummivaltuutettua, ensisijaisesti siitä lautakunnasta tai toimielimestä, johon nuori on valittu. Valtuutettujen tulisi edustaa, mikäli mahdollista, eri puolueita tai ryhmittymiä.

Kummivaltuutettu perehdyttää nuorisovaltuutettua toimielimen ja kunnan toiminnassa ja olisi nuoren tukena koko hänen nuva-valtuustokautensa ajan. Aloitteessa kuvatut kummivaltuutetun tehtävät turvaavat ja kannustavat nuoria aktiivisuuteen toimielimessä. Nuoret saavat mahdollisuuden oppia luottamushenkilöiltä asiasisältöjen lisäksi yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja luottamushenkilöiden erilaisissa vaikuttamisympäristöissä. Nuorten ääni kuuluu, kun

nuorisovaltuuston jäseniä otetaan mukaan tärkeiden päätösten ja ohjelmien valmisteluun.

Toimielin, johon nuori tulee edustamaan nuorisovaltuustoa, pyrkii löytämään kummivaltuutetut ensisijaisesti vapaaehtoisten valtuutettujen keskuudesta. Nimeäminen tapahtuu uuden valtuustokauden ensimmäisessä toimielimen kokouksessa.

Valtuustokummi ei toimi nuorisovaltuutetun valvojana / vastuuhenkilönä luottamushenkilöille suunnatuilla retkillä, koulutustapahtumissa tai seminaareissa. Vastuu- ja valvontatehtävistä sekä tarvittavista pelisäännöistä sovitaan erikseen.

Ehdotamme, että kunnanvaltuusto tekee esityksestä periaatepäätöksen, jonka jälkeen valtuutettujen nimeämisestä ja toiminnasta tehdään vielä erillinen ohjeistus päätöksen mukaisesti. Tarkennetut ohjeet ovat valmiina valtuustokauden alkuun mennessä.

Aloite tukee Unicefin lapsiystävällinen kunta -työtä ja lasten ja nuorten osallisuuden osalta. Nuorisovaltuusto tukee aloitevastausta.

Ehdotus

Esittelijä: Katja Elo, vs. sivistysjohtaja

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää

- hyväksyä esitetyn selvityksen aloitteen johdosta
- ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto päättää katsoa Lilli Salmen ja Annika Lappalaisen esittämän aloitteen 11.11.2024 § 122 tulleen käsitellyksi.

§ 16

Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus

Perustelut

1. Sivistysjohtajan päätökset

13.02.2025 §12 Avustuksen myöntäminen, kerta-avustus, ukrainalaisten nuorten retki Talmaan

13.02.2025 §11 Avustuksen myöntäminen, kerta-avustus, Spirit Shakin Cheerleaders Blackout -junioreiden kilpailumatka

2. Kirjastotoimenjohtajan päätökset

11.02.2025 §1 Tuusulan kirjastojen poikkeusaukioloajat tammikuu 2025 - elokuu 2025

Ehdotus

Esittelijä: Katja Elo, vs. sivistysjohtaja

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää olla ottamatta viranhaltijapäätöksissä käsiteltyjä asioita käsiteltäväksi.

§ 17

Ilmoitusasiat

TUUDno-2018-253

Perustelut

1. Sivistysjohtajan päätökset

17.01.2025 §6 Tuusulan Opiston opetussuunnitelmat kevätkaudelle 2025

13.01.2025 §4 Uuden monitoimihallin liikuntavälineiden tilaus Tuusulan kasvatus- ja sivistystoimeen

19.12.2024 §111 Avustushakemuspäätös, Valokuvakehysten hankinta

16.12.2024 §110 Sivistyksen toimialueen palvelualuepäälliköiden vuodenvaihteen sijaisjärjestelyt 2024-2025

16.12.2024 §109 Aluekohtaisten robotiikkavälineistön tilaus Tuusulan kasvatus- ja sivistystoimeen

05.12.2024 §108 Luistinratojen jäädytyksen, aurauksen ja harjauksen hankinta, vapaa-aikapalvelut, hankintaoikaisu

2. Vapaa-aikapalveluiden päällikön päätökset

03.01.2025 §2 Metsäpirtin käyttövuorojen myöntäminen vuodelle 2025

03.01.2025 §1 Liikuntapaikanhoitajan valinta 18.12.2024.-31.12.2025, Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut

3. Henkilöstöjohtajan päätökset

04.02.2025 §6 Sivistysjohtajan sijaisjärjestelyt alkuvuosi 2025

Ehdotus

Esittelijä: Katja Elo, vs. sivistysjohtaja

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää

- merkitä ilmoitusasiat tiedoksi.

§ 18

Muut asiat